

Tjänsteställe, handläggare
Regionkansliet, Rickard Simonsson

Sammanträdesdatum
2023-10-31

Beteckning
Dnr: 23RS7261

Regeringskansliet,
Utbildningsdepartementet
Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Er beteckning:
U2023/01467

Synpunkter på regeringens forsknings- och innovationspolitik

Region Örebro län tackar för möjligheten att under denna fas av beredningsarbetet avseende nästkommande forsknings- och innovationsproposition inkomma med synpunkter.

Sammanfattningsvis önskar Region Örebro län framföra ett antal frågor som belyses nedan:

- Långsiktigt normalisera forskningsfinansiering för framgångsrika så kallade nya universitet med dokumenterad excellens och internationell forskningsstyrka i relation till så kallade etablerade universitet.
- Öka fasta forskningsresurser till lärosäten i relation till projektbunden finansiering via forskningsråd och myndigheter med forsknings- och innovationsfinansieringsuppdrag.
- Säkerställ, i samverkan med regionerna, långsiktig finansiering av klinisk forskning och nationellt distribuerad medicinsk forskningsinfrastruktur.
- Säkerställ, i samverkan stat, region och näringsliv, finansieringsmodell(er) för att svensk implementering av ”personalized medicine” ska ligga i internationell forsknings- och innovationsfront.

- Normalisera innovationssupportsystem/innovationskontorsresurser vid samtliga så kallade nya universitet.
- Möjliggör för regioner att delta i tidigfinansiering av ”Scale-ups”, särskilt i miljöer/regioner där annat riskkapital ännu inte utvecklats, till exempel via regulatorisk testbädd avseende förordningar som styr regionernas finansieringsmöjligheter via Almi och via reglering av regionala utvecklingsmedel (1:1 medel).
- Säkerställ möjligheter för internationella miljöer och personalutbyte lärosäten och övriga forskande organisationer samt rekrytering av spetskompetenser.

Region Örebro län har två huvudsakliga perspektiv på forsknings- och innovationsfrågor.

Region Örebro län är som universitetssjukvårdshuvudman djupt engagerad i det medicinska vetenskapsområdet huvudsakligen inom den kliniska medicinska forskningen inom hälso- och sjukvården, bland annat som avtalspart inom det nationella ALF-avtalet, men även inom odontologi och angränsande områden som medicinsk teknik, hälsoekonomi och datadriven medicinsk innovation. Regionen har en särskild enhet för samverkan med industrin avseende kliniska prövningar.

Region Örebro län har också via det regionala utvecklingsansvaret ett stort intresse i forsknings- och innovationsfrågor och att driva dessa frågor i samverkan med offentliga och privata verksamheter inom länet.

I båda dessa ansatser är Region Örebro läns naturliga och centrala samverkanspartner Örebro universitet.

Örebro universitet bildades 1999. Örebro universitet har sedan dess utvecklats mot ett bredduniversitet med tonvikt på avancerade professionsutbildningar och med en tydlig målbild att etableras som ett universitet med hög kvalitet på utbildning och forskning.

Även om i ett universitetsperspektiv lärosätet är ungt har excellens, internationalisering och innovation utvecklats och lärosätet har därvid varit en viktig del i den positiva utvecklingen som Örebro län genomgått ur ett regionalt utvecklingsperspektiv. Även mer fristående bedömare har uppmärksammat detta via internationella rankinglistor där Örebro universitet

är det klart mest framgångsrika lärosätet av de 1999 inrättade så kallade nya universiteten.

Detta visar att excellens och forskningsbredd kan utvecklas även vid sidan om de allra största nationella och internationella lärosätena, där utvecklingen inom AI-forskning och medicinsk forskning vid Örebro universitet och i samverkan med Region Örebro län både avseende forskningskompetens och forskningsfinansiering är goda exempel. Detta stärker både universitetssjukvårdsperspektivet och bidrar till de regionala utvecklingsfrågorna.

Region Örebro län vill därför uppmärksamma det faktum att trots denna positiva utveckling under snart 25 år lärosätets anslag för forskning fortfarande avsevärt skiljer sig från andra relativt unga bredduniversitet som Umeå och Linköping universitet. En successiv omställning för de övergripande förutsättningarna för lärosätet bör därför påbörjas under denna planperiod utan att den nationella målbilden avseende excellens påverkas.

Generellt sett anser Region Örebro län att långsiktiga planförutsättningar för forskning och innovation är nödvändiga. Stabila och för verksamheterna adekvata fasta ramar för forskning och innovationssystemets aktörer är en nödvändighet för att säkra både infrastrukturella förutsättningar och rekryteringsmöjligheter. En omställning från kortsiktig rådsfinansiering till fasta forskningsmedel till lärosäten bör därför övervägas, särskilt då detta av flertalet bedömare inte anses riskera kvalitet och excellens. Förutom anslag till lärosäten gäller detta i allra högsta grad regionernas och statens samverkan runt klinisk forskning inom det nationella ALF avtalet och nivåerna och utvecklingstakten på medel för klinisk forskning, och självklart även klinisk utbildning även om det senare inte direkt omfattas av aktuellt propositionsarbete. Region Örebro län ser också positivt på tankar om att införa liknande modeller för att säkerställa en forskningsförankring av övriga akademiska vårdutbildningar, som ett komplement till de forskningsresurser som flertalet regioner avsätter till dessa professionsgrupper. Detta måste dock innebära ett äkta resurstillskott till klinisk forskning. I sammanhanget vill Region Örebro län också påpeka behovet av långsiktig statlig medfinansiering för nationellt distribuerade infrastrukturer som biobanksverksamhet, samordnad via Biobank Sverige samt motsvarande satsningar inom Genomic Medicine och avancerade cellterapi (ATMP).

Region Örebro län ser också ett behov av att utveckla finansieringsformerna för studier och tidigare faser av behandlingar inom samlingsbegreppet ”Personalized Medicine” där dyra läkemedel, ofta inom ATMP området ligger i innovationsfronten och där gemensamma modeller mellan den forskande

läkemedelsindustrin, staten och regionen som hälso- och sjukvårdshuvudman för den evidensbaserade medicinen måste utvecklas.

I det regionala utvecklingsperspektivet är forsknings- och innovationsfrågorna centrala för att säkerställa en internationellt konkurrenskraftig utveckling av privat och offentlig verksamhet. Lärosätena är ofta en naturlig drivmotor i detta vilket är uppenbart runt äldre lärosäten och universitet etablerade under 60- och 70-talen. Även i detta sammanhang vill Region Örebro län betona den skevhet som nuvarande fördelningsmodell av forsknings- och innovationsmedel från aktörer såsom Tillväxtverket, Vinnova och Energimyndigheten ger till regionala aktörer med äldre universitet utifrån deras större basanslag för forskning och innovation. En omfördelning mot större fasta lärosätesresurser och med en långsiktig viljeinriktning att jämställa ett så kallat nytt bredduniversitet som Örebro universitet med äldre bredduniversitet skulle gynna en sådan utveckling i ett regionalt perspektiv. För regionen strategiska områden, vilka redan ingår i den samverkansytta regionen har med lärosätet genom bland annat det regionala ALF-avtalet, regional innovationsstrategi och Smart specialisering enligt EU-modell, vilka skulle ytterligare kunna förstärkas är, förutom självklart klinisk medicinsk forskning, även till exempel utveckling av hållbar infrastruktur och logistik liksom samverkan med den internationellt högtstående försvarsindustriella miljö som är väletablerad i Karlskoga och av stort nationellt och internationellt intresse.

Attraktion av riskkapital till innovationsstartsups / Scaleups kan vara en särskild utmaning i relativt nya akademiska miljöer och regioner. Regionen vill lyfta möjligheten av att via t.ex. regulatoriska testbäddar runt ett eller flera så kallade nya universitet möjliggöra för regionerna att ta en starkare roll i detta via samverkan med Almi och en bredare användning av 1:1-medel.

Framgångsrika och internationellt attraktiva forsknings- och innovationsmiljöer karaktäriseras av möjligheter till breda kontaktytor och utbyte av kompetens både inom EU och vidare internationellt. Det är därför angeläget att dessa miljöer kan både brett och med snabba processer för migration vara mottagare av såväl studenter som internationella spetskompetenser.

Region Örebro län ser det som sannolikt att propositionen särskilt kommer att beakta vissa frågor såsom folkhälsa och medicinsk forskning, hållbar infrastruktur, transporter och logistik, tillgång till strategiska mineraler, robotik och AI samt försvarsteknologi. Region Örebro län vill framhålla att regionen i samverkan med regionalt etablerat näringsliv och lärosäte har kapacitet och kompetens att vidareutveckla och bredda dessa områden och ser Örebro universitet som en kompetent mottagare av riktade FoI satsningar inom dessa områden.

För Region Örebro län

Andreas Svahn

Ordförande i regionstyrelsen

Beslutet är fattat med stöd av punkten 1.7 i regionstyrelsens delegationsordning avseende beslut som brådskar